

Forssan kaupungin jätelautakunta
jatelautakunta@forssa.fi

Lausuntopyyntö 25.3.2024

Varsinais-Suomen ELY-keskuksen lausunto saostus- ja umpisäiliölietteiden kuljetusjärjestelmästä Forssan kaupungin jätelautakunnan toimialueella

Lausuntopyyntö

Forssan kaupungin jätelautakunta on pyytänyt Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen (Varsinais-Suomen ELY-keskus) lausuntoa saostus- ja umpisäiliölietteiden kuljetusjärjestelmästä jätelautakunnan toimialueella.

Lausuntopyynnön mukaan saostus- ja umpisäiliölietteiden kuljetusjärjestelmä tulee päätettäväksi kaikkien Forssan kaupungin jätelautakunnan toimialueen kuntien osalta syksyllä 2024. Toimialueeseen kuuluvat Akaa, Eura, Forssa, Huittinen, Humppila, Jokioinen, Koski Tl, Loimaa, Oripää, Punkalaidun, Sastamala (pl. Suodenniemi ja Mouhijärvi), Somero, Säkylä, Tammela, Urjala ja Ypäjä.

Lausuntopyynnön liitteenä on toimitettu saostus- ja umpisäiliölietteiden kuljetusjärjestelmää koskeva selvitys, joka koskee koko toimialuetta.

Jätelain mukaan asuinkiinteistöllä syntyvän jätteen kuljetuksen voi järjestää joko kunta tai kiinteistön haltija itse tekemällä sopimuksen valitsemansa jätteenkuljetusyrityksen kanssa. Lausunnossa pyydetään kertomaan, kumpaa kuljetusjärjestelmää ELY-keskus puoltaa ja esittämään sille perustelut.

Lausunto

Jätelain (646/2011) 32 §:n mukaisesti kunnan tulee järjestää vakinaisessa asunnossa, vapaa-ajan asunnossa, asuntolassa sekä muussa asumisessa syntyvä saostus- ja umpisäiliölietteen jätehuolto. Jätteenkuljetus järjestetään joko 36 §:n mukaisesti kunnan järjestämänä kuljetuksena tai 37 § mukaisesti kiinteistön haltijan järjestämänä jätteenkuljetuksena. Kuljetusjärjestelmäksi voidaan valita kiinteistön haltijan järjestämä jätteenkuljetus vain, jos jätelain 37 §:n 1 momentin edellytykset täyttyvät.

Tämän mukaisesti jätteenkuljetuksen tulee täyttää 35 §:n 2 momentissa säädetyt edellytykset siitä, että tarjolla on jätteen kuljetuspalveluja kattavasti ja luotettavasti sekä kohtuullisin ja syrjimättömin ehdoin.

Jätteenkuljetuksen tulee myös edistää jätehuollon yleistä toimivuutta kunnassa, tukea jätehuollon alueellista kehittämistä eikä se saa aiheuttaa vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle. Tämän lisäksi vaikutusten tulee muodostua kokonaisuutena arvioiden myönteisiksi ottaen erityisesti huomioon vaikutukset kotitalouksien asemaan sekä yritysten ja viranomaisten asemaan.

Forssan jätelautakunnan toimialueen kunnista Varsinais-Suomen ELY-keskuksen toimialueella sijaitsevat Eura, Huittinen, Koski Tl, Loimaa, Oripää, Säskylä ja Somero. Toimialueen kunnista Eurassa, Huittisissa ja Säskylässä ei ole jätelain mukaista kuljetusjärjestelmäpäätöstä saostus- ja umpisäiliölietteiden osalta. Muissa toimialueen kunnissa on käytössä jätelain 37 §:n mukainen kiinteistön haltijan järjestämä jätteenkuljetus.

Selvityksessä on todettu puutteita hinnoittelussa. Selvityksen mukaan Varsinais-Suomen ELY-keskuksen toimialueen kunnissa palvelun hinta vaihtelee 50–250 euron välillä ja kuljetusyryksiä on saatavilla 0–7 välillä. Kahden kunnan osalta ei ole tiedossa, että alueella toimisi yksityisiä yrityksiä tai jätevesiosuukuntia, joiden kautta olisi mahdollista liittyä viemäriverkostoon.

Huomioiden palvelun saatavuus ja hinnoittelun puutteet, ei voida todeta, että kiinteistöt ovat tasavertaisessa asemassa palvelun tilaajina. Varsinais-Suomen ELY-keskus katsoo, että mikäli alueella ei ole tarjolla kuljetuspalveluja tarjoavia yrityksiä, ei kuljetuspalveluja ole tarjolla kattavasti jätelain 35 §:n 2 momentissa tarkoitetulla tavalla. Toimivan jätehuollon edellytyksenä on, että alueella on saatavilla laadukkaita jätehuoltopalveluja tarpeeksi kattavasti. ELY-keskus katsoo, etteivät jätelain mukaiset edellytykset täyty siltä osin, että jätteen kuljetuspalveluita olisi kaikkialla tarjolla kohtuullisin ja syrjimättömin ehdoin.

Selvityksen mukaan merkittävä määrä asumisessa syntyvistä jätevesilietteistä käsitellään muulla tavalla kuin kuljettamalla jätevesijärjestelmästä tyhjennetty liete jätehuoltomääräysten mukaiseen vastaanottoaikaan. Selvityksen mukaan Varsinais-Suomen ELY-keskuksen toimialueen kunnissa 44–61 prosentilla viemäriverkoston ulkopuolelle jäävistä kiinteistöistä ei ole toteutunut jätehuoltomääräysten mukainen tyhjennys vuosien 2020–2022 aikana.

Selvityksessä kiinteistön haltijan järjestämän kuljetuksen osalta ongelmakohtaksi onkin tunnistettu jätehuoltomääräysten noudattamatta jättäminen. Jätevesijärjestelmien tyhjennysvälit eivät ole jätehuoltomääräysten mukaisia, asumisessa syntyvän jätevesilietteen omatoimisesta käsittelystä ei tehdä asianmukaisia ilmoituksia ja alueella kerättyjä jätevesilietteitä kuljetetaan toimialueen ulkopuolella sijaitseviin vastaanottoaikoihin.

Selvityksessä todetaan lisäksi, että kiinteistöt, joilla jätevesijärjestelmää ei tyhjennetä jätehuoltomääräysten mukaisesti ja joiden jätevesijärjestelmässä on puutteita, eivät tule tietoon, koska viranomaisilla ei ole riittäviä resursseja kiinteistöjen valvontaan. Lisäksi selvityksessä

27.6.2024

todetaan, että jätevesijärjestelmien puutteitten takia, jätevesijärjestelmään johdettu liete valuu järjestelmästä suoraan maaperään tai lietettä tarkoituksellisesti johdetaan suoraan maaperään tai vesistöön.

Lietteiden hallitsemattomasta ja epäasianmukaisesta käsittelystä sekä vääriin paikkoihin toimittamisesta voi aiheutua ympäristö- ja terveysriskejä jätelain 37 §:n 1 momentin 2 kohdan vastaisesti. On siten olemassa varteenotettava riski siitä, että kiinteistön haltijan järjestämästä jätteenkuljetuksesta aiheutuu kunnan järjestämään jätteenkuljetukseen verrattuna enemmän vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle.

Asiassa esitetyn selvitysmateriaalin perusteella Varsinais-Suomen ELY-keskus katsoo, että jätelain 37 §:n mukaisten edellytysten kiinteistökohtaisen jätehuollon järjestämiseksi kiinteistön haltijan järjestämänä ei voida katsoa täyttyvän Forssan jätehuoltolautakunnan alueella. Kunnan järjestämän kuljetusjärjestelmän valintaa puoltaa mm. se, että tällöin voidaan luotettavammin varmistaa kaikkien kiinteistöjen kuuluminen jätehuoltoon ja jätevesilietteen päätyminen asianmukaisiin kunnan vastaanottopaikkoihin. Samalla voidaan minimoida ympäristö- ja terveysriskit, joita voi syntyä jätteiden hallitsemattomasta käsittelystä tai vääriin paikkoihin toimittamisesta.

Tämä asiakirja on hyväksytty viraston sähköisessä asianhallintajärjestelmässä. Asian on esitellyt ympäristölakimies Johanna Hassel ja ratkaissut ryhmäpäällikkö Elinor Slotte.

Tiedoksi

Hämeen ELY-keskus
Pirkanmaan ELY-keskus

Tämä asiakirja VARELY/1931/2024 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument
VARELY/1931/2024 har godkänts elektroniskt

Esittelijä Hassel Johanna 27.06.2024 13:23

Ratkaisija Slotte Elinor 27.06.2024 13:52